

Да бъдеш критичен

Стъпка: Трета - Проучи повече!

Врема: 1 час

Изисквания за пространство и материали:

- Стая, която позволява седене в кръг и работа в малки групи;
- Разпечатани материали (приложени).

Описание на упражнението:

1. Разделете участниците на групите и дайте на всяка група текст, който е явна манипулация и е свързан с някои от най-популярните митове, засягащи технологията и глобализацията (приложено). Дайте им време да прочетат и обсъдят въпросите.
2. Оставете всяка група да представи основните точки от дискусиата си и обсъдете заедно, използвайки следните примерни въпроси:
  - Как се чувствате?
  - Сблъскали ли сте се с подобни ситуации в живота? Какви и къде? Как се справяте с тях?
  - Вярвате ли повече на дадена информация, ако има визуални материали (снимки, видео)? Защо? Това специфичен критерий за истинност ли е?
  - Какво трябва да направим преди да повярваме, че определена информация е факт? (Работете с участниците, за да направите списък)
  - Какво може да ни каже за валидността на информацията нейният източник?
  - Защо някой би излъгал или манипулирал информация? Какъв е техният интерес? Случва ли се нещо по-мощно и какво е то?
  - Какво можем да направим за това?
3. Преминете към по-специфични въпроси за технологията:
  - Всички цитирани източници са фалшиви, но самите текстове са автентични, но от други източници. Това беше ли объркващо и как ви кара да се чувствате? Как разбираме истинския източник на дадена информация?
  - Един от фалшивите „източници“ в упражнението е Уикипедия. Колкото и да е полезна, Уикипедия не винаги е най-надеждният източник на информация. Защо? Как работи Уикипедия, как се генерира съдържание? Кой отговаря за съдържанието?
  - Защо има много теории за конспирация около технологиите?
  - Технологията плаши ли хората повече, отколкото природата го прави и защо?
  - Как, използвайки технологии, можем да избягваме да бъдем манипулирани? (незабавно търсене на други източници, проверяване на собственост на медии, търсене на различни перспективи, проверяване на произхода на снимки и материали)

 Приложения: Материали за фалшиви новини¹¹

Бележка: Всички медийни източници, цитирани в приложението, са НЕВЕРНИ!

ЧАСТ 1: Микрочипове

През май 2014 г. децата из цяла Европа ще бъдат принудени да имат подкожен РФИД чип. Обществени клиники в Европейския съюз ще бъдат инструктирани. Въпросният чип ще бъде даван заедно с акта за раждане.

Този чип също така ще бъде GPS предавател, който ще бъде поставен с микробатерия за еднократна употреба на всеки 2 години в държавни клиники. Прагът за грешки на GPS чипа е 5 метра, което е доказателство, че е отличен.

Ще бъде свързан директно със сателит, който ще ръководи мрежите. Прогнозира се, че този чип ще бъде задължителен за всички деца, родени след май 2014 г.

Източник: CNN

Въпроси за дискусия:

- *Вярна ли е информацията? Как знаем това?*
- *Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да е вярна?*
- *Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да не е вярна?*
- *Как можем да сме сигурни дали е вярна, или не?*

ЧАСТ 2: Facebook

Фейсбук пусна цена за членство. \$9.99 на месец за златно членство, \$6.99 на месец за сребърно членство, \$3.99 на месец за бронзово членство, безплатно, ако копирате и изпратите това съобщение преди полунощ. Когато влезете във Фейсбук утре сутрин, ще бъдете попитани за информация за начина на плащане... Официално е, беше дори по новините. Фейсбук ще започне да взима пари заради новите промени в профилите. Ако копирате това на стената си, иконката Ви ще стане синя и Фейсбук ще бъде безплатен за Вас. Моля, разпространете това съобщение, ако не, Вашият профил ще бъде изтрит, ако не платите!

Източник: Facebook

Въпроси за дискусия:

- *Вярна ли е информацията? Как знаем това?*
- *Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да е вярна?*
- *Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да не е вярна?*
- *Как можем да сме сигурни дали е вярна, или не?*

---

¹¹ Части 1, 2, 3 са цитирани и развенчани в <http://www.snopes.com/>
Част 4 от <http://www.geoengineeringwatch.org/scientist-speaks-on-the-record-about-haarp-caused-floods/>

ЧАСТ 3: Война

Украински държавни служители потвърдиха, че ядрен взрив е бил забелязан в Украйна в неделя. От района не идват други новини.

Три току-що качени видеа показват малкия ядрен взрив. Нищо повече не се знае до този момент, включително това кой е изстрелял оръжието и срещу кого.

Изглежда, че материалите произлизат от разкъсаната от война Украйна, където сепаратисти се опитват да върнат контрола върху бившата съветска нация на Русия.

Новата военна доктрина на Русия запазва правото да използва ядрени оръжия в условия на атака, която заплашва съществуването на държавата.

Източник: BBC

Въпроси за дискусия:

- Вярна ли е информацията? Как знаем това?
- Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да е вярна?
- Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да не е вярна?
- Как можем да сме сигурни дали е вярна, или не?

ЧАСТ 4: ХААРП

„Днес системата на ХААРП* беше спряна, очаквайте земетресения в следващите няколко дни“, съобщи сръбският професор и учен Велимир Абрамович по време на радио предаване на 19-ти май.

Според Абрамович, докато дъждът валил в Сърбия, нямало нито една гръмотевица, което е много необичайно. Той казва, че дъждът, който падал, не изглеждал като нормален дъжд, а по-скоро сякаш някой излива цял плувен басейн с всяка секунда. Това, според професор Абрамович, са характерни черти на изкуствено създадени метеорологични условия, направен от ХААРП системите.

„Изглеждаше все едно небето се отвори и море от вода се изля от него. Това не бяха дъждовните капки, които по принцип би очаквал да видиш. Това беше метеорологичен модел, който не е нито първият, нито ще бъде последният от ХААРП“, казва Абрамович.

Източник: Wikipedia

*ХААРП е Програма за високочестотни активни изследвания на полярното сияние – американска научноизследователска програма, занимаваща се с йоносферата.

Въпроси за дискусия:

- Вярна ли е информацията? Как знаем това?
- Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да е вярна?
- Кои са знаците, които подсказват, че информацията може да не е вярна?
- Как можем да сме сигурни дали е вярна, или не?